

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра ландшафтної архітектури та фітодизайну

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ лісового і
садово-паркового господарства
П.І. Лакида
«17» травня 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри
ландшафтної архітектури
та фітодизайну
Протокол № 12 від 11.05.2021 р.
Завідувач кафедри
 О.В. Колесніченко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛАНДШАФТНЕ ПРОЕКТУВАННЯ

Спеціальність: 206 – «Садово-паркове господарство»

Освітня програма: Садово-паркове господарство

ННІ лісового і садово-паркового господарства

Розробники: доцент, кандидат біологічних наук Сидоренко І.О.

Київ – 2021

1. Опис навчальної дисципліни «Проектування ландшафтних об'єктів»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	магістр	
Спеціальність	206 «Садово-паркове господарство»	
Освітня програма	«Садово-паркове господарство»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	- (назва)	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	15 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	0 год.	0 год.
Лабораторні заняття	15 год.	4 год.
Самостійна робота	90 год.	112 год.
Індивідуальні завдання	– год.	– год.
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - самостійної роботи студента –	2 год. год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета - підготовка спеціалістів в галузі садово-паркового господарства з вмінням фахового проектування об'єктів ландшафтної архітектури. При вивченні дисципліни систематизуються основні поняття та підходи для вирішення завдань ландшафтного проектування урбанізованих територій різного функціонального призначення.

Завданням курсу є: надання студентам теоретичних знань і практичних навичок щодо ландшафтно-планувальної організації об'єктів різного функціонального призначення з врахуванням містобудівельних та ландшафтних особливостей територій відведених під проектування на основі існуючої нормативно-правової документації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні закони організації гармонійного середовища людини методами ландшафтної архітектури;
- теоретичні основи та практичні методи ландшафтного і архітектурного проектування;
- композиційні закономірності, принципи і концепції формування;
- об'єктів ландшафтної архітектури і дизайну, основні прийоми формування ландшафтних об'єктів.

вміти:

- правильно і кваліфіковано складати проектну документацію, користуватися сучасними технологіями ландшафтного будівництва, запроєктувати будь-який об'єкт ландшафтної архітектури;
- використовувати знання дендрології, ботаніки та фізіології рослин, екології, ґрунтознавства, гідрології, соціології для засвоєння методів формування ландшафту;
- використовувати нормативно-правову документацію при розробці проектних рішень.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

- ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою;
- ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК10. Прагнення до збереження навколишнього середовища;
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- ФК3. Здатність проектувати, створювати й експлуатувати об'єкти садово-паркового господарства здатність генерувати нові інноваційні ідеї та підходи, оцінювати потенціал і виявляти перспективи дизайнерських рішень по перетворенню оточуючого середовища;
- ФК6. Здатність оцінювати, інтерпретувати та синтезувати теоретичну інформацію і практичні, виробничі й дослідні дані у галузі садово-паркового господарства;
- ФК9. Здатність формувати композиційні ансамблі об'єктів садово-паркового господарства.
- ФК11. Здатність зберігати та охороняти біологічне різноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, підвищувати їх екологічний потенціал;
- ФК12. Здатність розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення з планування комплексних зелених зон міста, об'єктів ландшафтної архітектури та дизайну зовнішнього середовища;

програмні результати навчання:

- ПРН2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти;
- ПРН3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію;
- ПРН4. Володіти професійними знаннями для вирішення завдань з організації та ведення садово-паркового господарства;
- ПРН13. Результативно працювати у колективі;
- ПРН14. Виконувати чітко та якісно професійні завдання, удосконалювати технологію їх виконання та навчати інших.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- денної та заочної форми навчання

Змістовий модуль 1.

Проектування міських об'єктів загальнодоступного користування

Тема лекційного заняття 1.1. Соціальні та функціональні основи ландшафтного проектування. Основна термінологія і проблематика курсу. Поняття про ландшафт. Область ландшафтно-архітектурної та її зв'язки з архітектурою. Архітектурно-ландшафтні зв'язки міста та природного оточення. Задачі ландшафтного проектування. Соціальні фактори. Типологія об'єктів ландшафтно-архітектурної. Врахування санітарно-гігієнічних і мікрокліматичних факторів міського середовища. Нові тенденції у функціональному зонуванні міських територій.

Тема лекційного заняття 1.2. Принципи та особливості організації міських вулиць, бульварів, набережних. Основні функції насаджень на вулицях – поліпшення санітарно-гігієнічного стану міського середовища, регулювання руху пішоходів і транспорту. Функція бульварів їх містобудівельна роль, основні планувальні типи та організація. Рекреаційні й архітектурно-композиційні задачі набережних.

Тема лекційного заняття 1.3. Класифікація та принципи планування міських центрів, садів, скверів. Суспільні, виробничі, житлові та рекреаційні функції сучасних центрів. Номенклатура об'єктів архітектурно-ландшафтно-організації центрів. Міські сквери: призначення та місцезнаходження в міській забудові. Міський сад, як структурний елемент системи озеленених територій міста. Композиційний зв'язок з міським оточенням, рекреаційні й архітектурно-художні функції, функціональне призначення і місцезнаходження у міській забудові. Сучасні тенденції в озелененні та благоустрої міських центрів, садів і скверів.

Змістовий модуль 2.

Проектування об'єктів обмеженого та спеціального користування

Тема лекційного заняття 2.1. Архітектурно-планувальні особливості організації територій освітніх закладів. Організація та планування територій навчальних закладів різного типу. Заходи по зменшенню негативного впливу факторів міського середовища та особливості озеленення територій ВНЗ, шкіл та дошкільних закладів освіти.

Тема лекційного заняття 2.2. Функціональне зонування та планувальна організація територій лікувальних закладів різного профілю. Архітектурно-планувальні рішення територій лікувальних закладів різного профілю. Заходи по зменшенню негативного впливу факторів зовнішнього середовища. Гігієнічні і медико-технологічні вимоги при будівництві лікарень. Озеленення і благоустрої територій лікарень.

Тема лекційного заняття 2.3. Принципи ландшафтно-організації промислових територій. Фактори, що впливають на прийоми формування середовища промислових територій. Містобудівельні аспекти формування промислових територій. Значення соціальних, господарсько-виробничих, архітектурно-ландшафтних гігієнічних вимог у плануванні промислових територій різних категорій. Функціональне зонування, візуальна інформація, МАФ.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Проектування міських об'єктів загальнодоступного користування												
Тема 1 Соціальні та функціональні основи ландшафтного проектування.	14	2		2		10	12	0		0		12
Тема 2. Принципи та особливості організації міських вулиць, бульварів, набережних.	17	2		2		16	19	1		1		20
Тема 3. Класифікація та принципи планування міських центрів, садів, скверів.	19	3		3		16	19	1		1		20
Разом за змістовим модулем 1	50	7		7		42	50	2		2		52
Змістовий модуль 2. Проектування об'єктів обмеженого та спеціального користування												
Тема 1. Архітектурно-планувальні особливості організації територій освітніх закладів.	17	2		2		16	18	0,5		0,5		20
Тема 2. Функціональне зонування та планувальна організація територій лікувальних закладів різного профілю.	21	4		4		16	18	0,5		0,5		20
Тема 3. Принципи ландшафтної організації промислових територій.	17	2		2		16	19	1		1		20
Разом за змістовим модулем 2	55	8		8		48	55	2		2		60
Усього годин	120	15		15		90	120	4		4		112

4.Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	не передбачені	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	не передбачені	

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1.		
1	Аналіз сучасних принципів, прийомів, технологій і матеріалів при проектуванні ландшафтних об'єктів.	2
2	Планувальна організація вулиць, набережних, бульварів.	2
3	Принципи планування та організації території міських центрів, скверів, садів.	3
Модуль 2.		
4	Організація території освітніх навчальних закладів.	2
5	Планувальна організація лікувальних закладів	4
6	Організація планувальних елементів промислових територій	2

7. Контрольні питання для визначення рівня засвоєння студентами знань

1. Які основні типи ландшафтних об'єктів ви знаєте?
2. Перерахуйте типи ландшафтних об'єктів за ієрархічними рівнями.
3. З якими галузями тісно пов'язана ландшафтна архітектура (ландшафтне проектування)?
4. Перерахуйте основні задачі при проектуванні об'єктів ландшафтної архітектури.
5. Що називається ландшафтно-рекреаційним об'єктом?
6. Що є функціональною спеціалізацією об'єктів ландшафтної архітектури?
7. Чим визначається функціональна структура об'єктів проектування?
8. Які функціональні процеси ви знаєте? Перерахуйте їх.
9. Які фактори забезпечують комфорт ландшафтних об'єктів?
10. Перерахуйте фактори екологічного комфорту ландшафтних об'єктів.
11. Перерахуйте фактори функціонального комфорту ландшафтних об'єктів.
12. Перерахуйте фактори естетичного комфорту ландшафтних об'єктів.
13. Дайте визначення бульвару та перерахуйте їх основні види.
14. Які особливості бульварів-еспланад?
15. Що таке «зелений коридор»?
16. Які функції в собі поєднує набережна?
17. Назвіть основні прийоми архітектурно-планувальної організації набережних.
18. Наведіть характерні прийоми озеленення набережних
19. Яка процентна частка озеленення набережних різних типів?
20. Які основні функції насаджень на міських вулицях?
21. Назвіть нормативи мінімальних зелених смуг залежно від типу вулиць.
22. Як класифікують вулиці залежно від їхнього місця розташування?
23. Як класифікують вулиці залежно від просторової орієнтації та особливості їх озеленення?
24. Які вимоги висуваються до асортименту вуличних насаджень ?
25. Що відноситься до основних тенденцій в озелененні міських центрів?
26. На чому базується планувальна організація міських центрів?

27. Які основні прийоми архітектурно-ландшафтної організації пішохідних площ і вулиць міських центрів?
28. Дайте визначення скверу.
29. Як поділяються сквери за їх функціональним призначенням?
30. Як поділяються сквери за їх місцем розташування?
31. Дайте визначення міського саду.
32. Наведіть класифікацію міських садів.
33. Перерахуйте принципи організації міських садів.
34. Від чого залежить функціонально-планувальна структура ВНЗ.
35. Які планувально-структурні елементи обов'язкові для ВНЗ?
36. Перерахуйте основні зони та елементи планування необхідні для організації території шкіл.
37. Які основні вимоги до організації насаджень на території шкіл?
38. Назвіть основні вимоги до організації території дошкільних закладів.
39. Перерахуйте вимоги до озеленення та асортименту рослин при облаштуванні території дошкільних закладів.
40. Які основні задачі ландшафтної організації території лікарень?
41. Які ландшафтні умови висуваються до розміщення для лікарняного комплексу?
42. Які заборони існують щодо будівництва лікарняних комплексів.
43. Вкажіть які особливості рішення генеральних планів міської забудови і озеленення лікарень різного профілю.
44. Як розвиваються лікарні залежно від містобудівельних умов?
45. Як класифікуються лікарні за профільною орієнтацією та які основні вимоги до їх ландшафтної організації території і асортименту насаджень.
46. Які фактори впливу на прийоми формування середовища промислових територій?
47. Як від санітарної категорії підприємства залежить організація санітарно-захисних територій міста?
48. Що таке промислові райони та промислові вузли міста?
49. На чому ґрунтується комплексний благоустрій промислових територій?
50. Які особливості озеленення та благоустрою промислових територій?
51. Як організуються місця рекреації на промислових територіях?
52. Перерахуйте основну проектну документацію благоустрою промислових територій.

8. Методи навчання

Для засвоєння матеріалу курсу дисципліни «Ландшафтне проектування» використовувались наступні методи навчання:

– пояснювально-ілюстративний метод (студенти здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді; сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення; застосовується для передавання значного масиву інформації, викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків);

– репродуктивний метод (застосування вивченого на основі зразка або правила; діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях);

– метод проблемного викладення (використовуючи будь-які джерела й засоби, до викладання матеріалу, ставиться проблема, формулюється пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, демонструється спосіб розв'язання поставленого завдання; студенти стають співучасниками наукового пошуку);

– частково-пошуковий, або евристичний метод (організація активного пошуку розв'язання висунутих пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на

основі евристичних програм і вказівок; процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над програмами (зокрема й комп'ютерними) та з навчальними посібниками\$

– дослідницький метод (після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше; методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук).

9. Форми контролю

Протягом семестру: усне опитування, захист лабораторних робіт, оцінка якості виконання графічних робіт, модульне тестування.

Підсумковий контроль: 1-й семестр магістратури – екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Дендропроєктування. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни. Укл. Пушкар В.В., Сидоренко І.О. – К.: НАУ,
2. Ландшафтна графіка. Альбом № 1. Взірці умовних позначень для використання креслень з ландшафтного проєктування Укл. Жирнов А.Д. – К.: ДАКККіМ, 2001. – 26 с.
3. Ландшафтна графіка. Альбом № 2. Графічний аналіз зображень дерев для виконання проєктів з ландшафтного проєктування Укл. Жирнов А.Д. – К.: ДАКККіМ, 2001. – 32 с.
4. Ландшафтна графіка. Альбом № 3. Зображення інших елементів ландшафту. Укл. Жирнов А.Д. – К.: ДАКККіМ, 2001. – 38 с.
5. Нарисна геометрія та ландшафтна графіка. Практичні заняття і методичні рекомендації. Укл. Трошкіна О.А., Малюга В.В. – К.: НАУ, 2005. – 42 с.
6. Парьева О.И. Методические рекомендации по проектированию парков различных функциональных типов. О. И. Парьева.– Л. ЛенНИИПградостроительства, 1988. – 50 с.
7. Проєктування ландшафтних об'єктів. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни. Укл. Сидоренко І.О. – К.: «Наукова столиця», 2018. – 72 с.

12. Рекомендована література

Основна

1. Атаманюк Ю. А. Озеленение городских территорий (создание, содержание, реконструкция). К. : ИПК МЖКХ УССР, 1981. 136 с.
2. Богацкий Г.Ф. Улицы, их инженерное оборудование и благоустройство. К.: Государственное издательство литературы по строительству и архитектуре УССР, 1957.
3. Вергунов А. Н. Архитектурная композиция садов и парков. М.: Стройиздат, 1980. 254 с.
4. Вергунов А.Н. Архитектурно-ландшафтная организация озелененных пространств в городских центрах. Учебное пособие. М.: Стойиздат, 1986.
5. Горохов В. А. Зеленая природа города. М.: Архитектура -С, 2005. 246 с.
6. Гостев В. Ф., Юскевич Н.Н. Проектирование садов и парков: [учеб.для техникумов] М.: Стройиздат, 1991. 340 с.
7. Грачова Л. М. Благоустрій вулиць. К.: Будівельник, 1976. 55 с.
8. Денисов М.В. Набережные. М.:Стройиздат, 1982. 78 с.
9. Державні будівельні норми України. Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень. ДБН 360-92**. Державний комітет будівництва, архітектури та житлової політики України. Київ, 2002
10. Колесников А. М. Декоративная дендрология .М.: Лесн. пром-сть, 1974. 590 с.
11. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць: [підручн.]. Львів: Світ, 2005. 456 с.
12. Лаптев А. А., Глазачев Б. А., Маяк А.С. Справочник работника зеленого строительства. К.: Будивельник, 1984. 152 с.
13. Лыпа А.Л., Косаревский И. А., Салатич А. К. Озеленение населенных мест. К.: Изд-во Академии архитектуры УССР, 1952. 742 с.
14. Нефёдов В.А. Ландшафтное проектирование. Л.:С-П.: гос.архит.-строит. ун-т. СПб., 1996. 92 с.

Допоміжна

1. Архитектурная композиция садов и парков. Под общей ред. А.П. Вергунова. М.: Стройиздат, 1980. 254с.
2. Атаманюк. Ю. А, Костюченко Л. Л. Озеленение санитарно-защитных зон. К.: Будівельник, 1981. 63 с.
3. Боговая И. О. Ландшафтные композиции. Лекции для студентов лесохозяйственного факультета. Л.: изд. ЛТА, 1977. 38 с.
4. Боговая И. О, Теодоронский В. С. Озеленение населенных мест. М.: ВО «Агропромиздат», 1990. С. 207-219.
5. Боговая И. О., Фурсова Л. М. Ландшафтное искусство: [учеб.для вузов]. М.: Агропромиздат, 1988, 223 с.
6. Вергунов А. Н. Архитектурная композиция садов и парков. М.:Стройиздат, 1980. 254с.
7. Вергунов А.Н. Архитектурно-ландшафтная организация озелененных пространств в городских центрах. Учебное пособие. М.: Стройиздат, 1986.
8. Інформаційно-аналітичний збірник Благоустрій міст і населених пунктів. К.: Державна академія житлово-комунального господарства Мінбуду України. - вип. №4. 2006.
9. Гостев В. Ф., Юскевич Н. Н. Проектирование садов и парков: [учеб.для техникумов] М.: Стройиздат, 1991. 340 с.
10. Жирнов А.Д, Пушкар В.В. Композиційні прийоми формування насаджень в ландшафтах міста.: Навч. посібник К.: ДАКККиМ, 2002. 60 с.
11. Нефёдов В.А. Ландшафтное проектирование. С- П.: гос. архит.-строит. ун-т. СПб., 1996. 92 с.
12. Нехуженко Н. А. Основы ландшафтного проектирования и ландшафтной архитектуры. М.: Издательский Дом «Нева», 2004.192 с.
13. Порайонний асортимент дерев та кущів України: [за ред. О. А. Калініченка]. К.: Держбуд України, 1998. 187 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Landscape Architecture Magazine. URL: <https://landscapearchitecturemagazine.org/>
2. Горохов В.А. Скверы. *Зеленое строительство*. URL: <http://landscape.totalarch.com/node/36>
3. Горохов В.А. Пешеходные улицы. *Зеленое строительство*. URL: <http://landscape.totalarch.com/node/35>
4. Куницкая Н. Концепция реконструкции главной улицы города Черняховска как пример средового регламента. URL: <http://totalarch.com/zk2016/100>
5. Природоохоронне законодавство України: <http://www.rada.gov.ua/laws/>
6. Теодоронский В.С. Строительство и эксплуатация объектов ландшафтной архитектуры. Особенности посадки крупномерных деревьев на магистралях, улицах, площадях. URL: http://landscape.totalarch.com/planting_large_trees_highways_streets_squares